

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 4Co/275/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1515213099
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Valéria Kleinová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2019:1515213099.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Valérie Kleinovej a členov senátu Mgr. Ingrid Degmovej Pospíšilovej a JUDr. Anny Kašajovej v právnej veci žalobcov : 1/ JG.. R. U., W.. X.X.XXXX, F. M. XX, F. F., zast. JUDr. Ondrejom Zacharom, advokátom, Horná 65/A, Banská Bystrica, 2/ V. U., W.. XX.X.XXXX, A. H. XX.X.XXXX, 3/ K.. E. U., W.. XX.X.XXXX, F. M. XX, F. F., zast. JUDr. Ondrejom Zacharom, advokátom, Horná 65/A, Banská Bystrica proti žalovaným: 1/ E. U., W.. XX.X.XXXX F. M. X, F., zast. Mgr. Milanom Vallom, advokátom, Vajnorská 43, Bratislava, 2/ KOOPERATÍVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, IČO: 00 585 441, Štefanovičova 4, Bratislava, zast. JUDr. Felixom Neupauerom, advokátom, Dvořákovo nábrežie 8/A, Bratislava, o náhradu nemajetkovej ujmy z titulu ochrany osobnosti, na odvolanie žalovaných 1/ a 2/ proti rozsudku Okresného súdu Bratislava V zo dňa 6. júna 2018 č.k. 6C 384/2015-266 takto:

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti ako aj v časti trov konania potvrdzuje.

Žalobcom 1/ a 2/ priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovaným 1/ na 2/ povinnosť zaplatiť spoločne a nerozdielne žalobcovi 1/ sumu 20.000 Eur a žalobkyni 3/ sumu 10.000 Eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku, s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť ostatných. Konanie voči žalobkyni 2/ zastavil. Žalobcom 1/, 3/ súd priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Vychádzal zo skutkového vymedzenia žaloby pôvodne žalobcami 1/, 2/ a 3/, ktorou sa domáhali uloženia povinnosti žalovaným 1/ a 2/ zaplatať im sumy vo výške spolu 50.000 Eur z titulu nemajetkovej ujmy spojennej s ochranou osobnosti spoločne a nerozdielne, a to žalobcom 1/ a 2/ každému po 20.000 Eur a žalobkyni 3/ sumu 10.000 Eur titulom nemajetkovej ujmy spojennej s ochranou osobnosti tým, že žalovaný 1/ dňa 15.6.2012 zapríčinil dopravnú nehodu, keď nerešpektoval dopravné predpisy a spôsobil z nedbanlivosti usmrtenie M. U.Č., dcéry žalobcov 1/ a 2/ a sestry žalobkyne 3/. Žalobcovia dôvodili tým, že konaním žalovaného 1/ došlo k násilnému pretrhnutiu úzkych rodinných a citových väzieb žalobcov a toto predstavuje neoprávnený zásah do osobnostných práv žalobcov, predovšetkým do ich práva na súkromie a rodinný život, pričom morálnu satisfakciu nepovažovali v danom prípade za postačujúcu, preto sa domáhali nemajetkovej ujmy v peniazoch. Pri dopravnej nehode, ktorú zapríčinil žalovaný 1/ zahynula ich najbližšia príbuzná, dcéra a sestra a jej úmrtie je pre žalobcov vo veľkej miere traumatizujúce. Medzi nimi ako rodičmi a nebohou dcérou existovalo veľmi silné citové puto a tak isto aj medzi sestrami. Smrť dcéry a sestry zapríčinila v ich živote veľkú a vážnu životnú zmenu. Žalobcovia vystavení takejto tragédii pod vplyvom straty dôležitého člena rodiny upadli do depresí a

v citovej oblasti pociťujú neopísateľnú bolesť znásobovanú uvedomovaním si hrôzy a strachu, ktorú nebohá musela pred smrťou prežívať. Z nečakanej smrti milovanej dcéry a sestry prežívali žalobcovia nielen neopísateľný pocit úzkosti, smútku, zúfalstva ale aj šoku. Túto stratu prežívajú s výraznými a pretrvávajúcimi ťažkosťami. Vzniknutá trauma a duševné útrapy sú zo života žalobcov prakticky neodstrániteľné a prejavujú sa na ich psychickom stave. Žalobcovia absolvovali terapiu u psychiatra a nakoľko sa jednalo rodinného známeho, nie sú o tom záznamy. Konaním žalovaného 1/ im bola spôsobená ujma, ktorá úplne bráni naplňať ich citové potreby, teda nemajetková ujma v danom prípade postihuje sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová, teda emocionálna sféra. Žalovaný 1/ ako vodič a majiteľ motocykla zn. SUZUKI GSX 1300 R, EČV: F. 2, VIN: R., ktorým bola spôsobená dopravná nehoda, pri ktorej došlo k usmrteniu M. U. mal uzatvorené povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla so žalovaným 2/.

3. Podľa výpovede žalobcu 1/ jeho dcéra bola plná elánu a života, veľmi sa tešila, že prvý jej pracovný rok, bol hodnotený riaditeľkou školy veľmi dobre, mala z toho úprimnú radosť. Dcéra bola slobodná, mala však vážnu známosť. Posledný rok žila v Bratislave. Keď sa dozvedel čo sa stalo, nechcel tomu veriť, v tej chvíli sa mu zastavil život. Riešil otázku, či žiť alebo nežiť. Celkom reálne rozmýšľal nad samovraždou. V tom si však uvedomil, že má ešte druhú dcéru. Mal depresívne stavy, nevládal sa s tým vyrovnáť. V tej najťažšej situácii mu pomohla rodina a priateľ psychiater, u ktorého však absolvoval liečbu iba ako priateľ, nie medikamentózne. Každodenný život sa rodine zmenil a celá rodina trpí tým, že žalovaný 1/ svojím nezodpovedným konaním rodine takto zasiahol do života. Pretrhol tak úzke rodinné citové väzby, a to považujú žalobcovia za neoprávnený zásah do ich osobnostných práv, predovšetkým práva na súkromie a rodinný život, a preto sa domáhajú satisfakcie. Medzi žalobcom 1/ a dcérou Tatianou existovalo silné citové a rodinné puto. Tragédia, ktorá rodinu postrela ich veľmi zasiahla. Dcéra im chýba vo všetkých oblastiach života.

4. Žalobkyňa 2/ sa ako matka nebohej domáhala rovnakého nároku. V priebehu konania dňa 12.2.2018 žalobkyňa 2/ zomrela a preto súd konanie voči nej zastavil s poukazom na ustanovenie § 161 ods. 1 a 2 CSP a § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) keďže ide o právo osobnej povahy, ktoré zaniká fyzickou smrťou a neprechádza na dedičov.

5. Žalobkyňa 3/ uviedla, že s touto tragédiou, ktorá ich postihla, bojuje rodina každý deň a ich trápenie znásobujú dni, keď by mala sestra narodeniny, meniny, alebo sú dušičky. So sestrou mala veľmi dobrý citový vzťah a každý deň jej chýba. Veľmi ťažko o tom dokáže hovoriť, pretože sa jej to hlboko citovo dotýka. Trauma rodiny je tak veľká, že sa nedá opísať slovami.

6. Žalovaný 1/ so žalobou nesúhlasil z dôvodu, že nemajetková ujma by mala byť hradená zo zákonného poistenia, ktoré mal uzatvorené na motocykel. Uviedol, že je pravdou, že zapríčiniť dopravnú nehodu a že došlo z nedbanlivosti k usmrteniu poškodenej M. U.. K tomuto skutku došlo z nedbanlivosti, keď prekročil povolenú rýchlosť, avšak poukázal na to, že sa jedná o úsek, kde sa často stávajú dopravné nehody. Podnikal a mal nejaké finančné prostriedky, preto v trestnom konaní so svojím advokátom navrhol nejaké finančné odškodnenie pre rodinu, avšak advokát protistrany sa k tomu nevyjadril. Rodine poslal list, má od neho podací lístok a ak list nebol poštou doručený on za to nemôže. Uviedol, že poškodená bola pod vplyvom alkoholu a trestný súd toto nezobral vôbec na zreteľ, preto to zdôraznil v tomto konaní. Mal za to, že v tomto konaní žalobcovia neuniesli dôkazné bremeno, nakoľko nijakým spôsobom nepreukázali odôvodnenosť svojich nárokov. Považoval výšku nemajetkovej ujmy za neprimerane vysokú a mal za to, že žalobcovia svoje tvrdenia nepreukázali.

7. Žalovaný 2/ žiadal žalobu voči nemu v celom rozsahu zamietnuť s tým, že nie je v konaní pasívne vecne legitimovaný s poukazom na rozhodnutia všeobecných súdov a rozhodnutia NSSR, v ktorých bola riešená otázka, že nemajetková ujma nie je škoda. Poukázal na doterajšie rozhodnutia a judikatúru súdov v obdobných veciach, napr. na rozsudok Najvyššieho súdu 3Cdo/301/2012, kde je konštatované, že náhrada nemajetkovej ujmy nemá byť hradená zo zákonného poistenia motorových vozidiel. Uplatnená suma zo strany žalobcov považoval za príliš vysokú. Súd by mal podľa neho brať zreteľ analogicky na výšku nemajetkovej ujmy s poukazom na zákon o odškodňovaní obetí poškodených násilnými trestnými činmi.

8. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie výsluchom strán sporu, čítaním listinných dôkazov založených v súdnom spise a oboznámením sa z pripojeným spisom Okresného súdu Bratislava II. sp.

zn. 1T 143/2013 a zistil, že žalovaný 1/ bol odsúdený za skutok - dopravnú nehodu, ktorá sa stala dňa 15.06.2012 o 23:45 hod., keď riadil motocykel zn. SUZUKI GSX 1300 R, EČV: F. 2, VIN: R., ktorým bola spôsobená dopravná nehoda, pri ktorej došlo k usmrteniu M. U. tak, že nerešpektoval dopravné predpisy a neprispôbil rýchlosť jazdy motocykla svojim schopnostiam a stavu vozovky a v rýchlosti 110 km/hod., nesprávnou technikou jazdy zrazil poškodenú prechádzajúcu po riadne vyznačenom priechode pre chodcov a nedal jej prednosť a poškodená následkom devastačných zranení nezlučiteľných so životom zomrela. Poškodená utrpela devastačné poranenia ako úrazovo krvácajúci šok, roztrhnutie aorty s krvácaním do dutiny hrudnej, zlomeninu lebečnej spodiny, krvácanie do komorového systému mozgu, pomliaždenie pľúc, otvorenú zlomeninu pravého predkolenia, zlomeninu ľavej ramennej kosti, zlomeninu panvy, pomliaždenie obličky vľavo. U žalovaného 1/ alkohol v dychu zistený nebol. V danom úseku však mohol jazdiť max. 50 km rýchlosťou. Za to, že svojou neobstaranosťou spôsobil smrť poškodenej M. U., bol odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere tri roky a deväť mesiacov a bol mu uložený zákaz činnosti viesť motorové vozidlo akéhokoľvek druhu na sedem rokov. Žalovaný 1/ bol zaviazaný zaplatiť žalobcovi 1/ náhradu škody vo výške 1.714,88 Eur a so zvyškom nároku bol poškodený odkázaný na občianske súdne konanie. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 18.9.2014.

9. Zo znaleckého posudku číslo 43/2012, ktorý súd použil ako listinný dôkaz, na koľko tento bol vyhotovený pre účely trestného konania súd zistil, že jednoznačne nehodu zaviniť žalovaný 1/. Námitka žalovaného 1/, že poškodená mala v krvi zistený alkohol vo výške 0,99 promile bola v tomto konaní irelevantná, nakoľko z obsahu súdneho spisu vyplýva, že sa touto skutočnosťou v trestnom konaní súdy nezaoberali preto sa tým nezaoberal súd ani v tomto konaní, pričom námietku žalovaného 1/ súd vyhodnotil ako účelovú v snahe odpútať pozornosť od jeho zavinenia aj keď neúmyselného.

10. Po právnej stránke vychádzal z ustanovení § 11, § 13 ods. 1, 2 a 3 Občianskeho zákonníka, čl. 19 ods. 2 Ústavy SR, čl. 19 ods. 2 Ústavy SR.

11. Poukázal na R 21/1995, podľa ktorého pri rozhodovaní o náhrade nemajetkovej ujmy (§13 ods. 2 Obč. zák.) musí mať súd preukázané, že sú tu okolnosti preukazujúce, že v konkrétnom prípade nestačí zadosťučinenie podľa ustanovenia (§13, ods. 1 OZ), a to najmä z hľadiska intenzity, trvania a rozsahu nepriaznivých následkov vzniknutých žalobcovi vzhľadom na postavenie žalobcu v rodine a spoločnosti. Tiež na R 29/2001, podľa ktorého samotná závažnosť ujmy vzniknutej v dôsledku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti nie je jediným a výlučným kritériom pre určenie výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch. Pri určení tejto výšky súd musí prihliadnuť aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Tieto okolnosti môžu byť významné tak u osoby postihnutej, ako aj u osoby, ktorá neoprávnený zásah spôsobila.

12. Konštatoval, že ustanovenia § 11 a nasl. Obč. zák. poskytujú právny základ nároku na náhradu imateriálnej ujmy spôsobenej jednotlivcovi. Môže dôjsť k neoprávnenému zásahu do práva na ochranu súkromia (ako čiastkového práva na ochranu osobnosti) za podmienky, že konanie pôvodcu zásahu je protiprávne, a je objektívne spôsobilé do práva na ochranu osobnosti zasiahnuť, a ak existuje príčinná súvislosť medzi protiprávnym zásahom do osobnosti fyzickej osoby objektívne spôsobilým vyvolať nemajetkovú ujmu spočívajúcu v porušení alebo ohrození osobnosti fyzickej osoby a vznikom tejto nemajetkovej ujmy. Právnym prostriedkom ochrany proti takémuto zásahu je návrh ktorým sa fyzická osoba domáha primeraného zadosťučinenia, ktoré môže mať i podobu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Právo na súkromie je jedným zo základných osobnostných práv fyzickej osoby, ktorému každý právny štát poskytuje ochranu (viď tiež Listinu základných práv a slobôd a Ústava SR - čl. 16, ods. 1, čl. 19 ods. 2). Úprava ochrany súkromia (vrátane rodinného súkromia) vychádza zo zásady, že do súkromného života osoby sa nesmie neoprávnené zasahovať a nesmie sa jej súkromnému životu spôsobiť žiadna ujma, funkciou práva na súkromie je totiž zabezpečiť pre fyzickú osobu nerušenosť súkromnej sféry v ktorej by mohla všestranne rozvíjať svoju osobnosť. Ústava rodinný život priraduje k súkromnému životu, pričom toto priradenie treba interpretovať tak, že rodinný život a právo na jeho ochranu sú súčasťou súkromia. Ústava chráni aj súkromie fyzickej osoby v jej rodinných vzťahoch voči iným fyzickým osobám - neoprávnené zásahy do týchto vzťahov možno kvalifikovať ako zásahy do rodinného života, do rodinného súkromia. S poukazom na vyššie uvedené je potrebné konštatovať že ustanovenie §11 a nasl. OZ poskytujú právny základ nároku na náhradu imateriálnej ujmy spôsobenej jednotlivcovi.

13. Ochrana osobnosti ako všeobecné osobnostné právo je subjektívne právo každej fyzickej osoby bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, náboženstva atď., ktoré tvorí súhrn jednotlivých čiastkových osobnostných práv, predmetom ktorých je osobnosť fyzickej osoby ako celku v jej telesnej a morálnej jednote. Je to súbor čiastkových práv a slobôd, ktorých predmetom sú nehmotné hodnoty (stránky) osobnosti fyzickej osoby. Všeobecné osobnostné právo možno vymedziť aj jeho základnými znakmi a to: všeobecnosť, absolútny charakter, časová neobmedzenosť, nehmotný charakter predmetu, nescudziteľnosť a nepremlčateľnosť. Pre úspešné uplatnenie žalôb stanovených v §13 ods. 1 OZ je potrebné, aby sa jednalo o neoprávnený zásah, ktorý je objektívne spôsobilý porušiť alebo len ohroziť osobnosť fyzickej osoby, v dôsledku čoho vznikne nemajetková ujma (nie je vylúčené, aby vznikla aj majetková ujma, avšak v takom prípade sa aplikujú ustanovenia o zodpovednosti za škodu podľa OZ). Zásah do osobnosti fyzickej osoby je zásah, ktorý poruší alebo len ohrozí osobnosť fyzickej osoby bez ohľadu na zavinenie pôvodcu zásahu, t.j. v prípade zásahu do osobnosti fyzickej osoby platí objektívna zodpovednosť.

14. Poukázal na čl. 8 odseku I Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných práv a slobôd, publikovaného pod č. 209/1992 Zb., podľa ktorého má každý právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydľia a korešpondencie. Z ustanovenia čl. 17 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach publikovaného pod č. 120/1976 Zb. vyplýva, že nikto nesmie byť vystavený svojvoľnému zasahovaniu do súkromného života, rodiny, domova alebo korešpondencie a každý má právo na zákonnú ochranu proti takým zásahom alebo útokom.

15. Vyslovil, že právo na súkromie v rôznych poňatiach môže zahŕňať tak ochranu rodinného života, súkromie obydľia, listové tajomstvo, ako aj ochranu cti, povest' človeka, či ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním údajov o osobe. V ústavnej rovine je zakotvené v článku 16 Ústavy SR - nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia je zaručená, obmedzená môže byť len v prípadoch ustanovených zákonom; čl. 19 ods. 1 - každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života, ods. 2 - každý má právo na ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov o svojej osobe; v čl. 21 garantujúcom nedotknuteľnosť obydľia; v článku 22 zaručujúcom ochranu listového tajomstva, tajomstva dopravovaných správ a iných písomností a ochranu osobných údajov. Súčasťou práva na súkromie je právo na rodinný život. Medzi fyzickými osobami v rámci ich súkromného a rodinného života existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy, porušením práva na život jednej z nich preto môže dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni naplniť jeho citové potreby, t.j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru osobnosti, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) ujma. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utrpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločensva (vzťahu) s blízkou osobou. Osobnosť, ktorá je chránená prostredníctvom všeobecného osobnostného práva, v prípade, ak došlo k zásahu do tohto práva, má možnosť využiť právne prostriedky ochrany osobnosti, ktoré sú uvedené v ustanovení § 13 Občianskeho zákonníka. Prichádzajú do úvahy, pokiaľ hrozí alebo je spôsobená ujma v osobnostnej nemajetkovej sfére a majú rôznu povahu. Zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby, spôsobený protiprávnym konaním tretej osoby, následkom ktorého je úmrtie blízkej osoby, zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovení OZ o ochrane osobnosti. Realizácia tejto ochrany je vo výlučnom záujme osôb, ktoré sú v takom úzkom vzťahu k postihnutej fyzickej osobe, že ochrana integrity jeho osobnosti aj po jeho smrti (tzv. postmortálna ochrana) je ich osobným záujmom; ide o najbližších príbuzných, a to manžela a deti, a ak ich niet, o rodičov. Jednotlivé prostriedky na ochranu osobnosti sú relatívne samostatné. Je možné ich použiť jednotlivo alebo kumulovane, taktiež v závislosti od intenzity protiprávneho zásahu do osobnostnej sféry fyzickej osoby. Ide o upustenie od neoprávnených zásahov, odstránenie následkov od neoprávnených zásahov, alebo poskytnutie primeraného zadosťučinenia, ktoré nemá charakter peňažnej náhrady, teda nejde o majetkové plnenie, ale je výlučne prostriedkom morálneho, imateriálneho pôsobenia. Svojou povahou nejde o prostriedok represívny, ani reparačný, ale o špeciálny prostriedok ochrany osobnosti so satisfakčnou povahou, ktorá sa bezprostredne nepremiata do majetkovej sféry postihnutej fyzickej osoby, preto ju nemožno vyjadriť a vyčísliť v peniazoch. V prípade, ak by sa nezдалo morálne zadosťučinenie postačujúce, umožňuje OZ v §13 ods. 2 priznať náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorej účelom je vyvážiť a zmierniť nemajetkovú ujmu peňažnou formou a plní tiež satisfakčnú funkciu (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 17.2.201 sp. zn. 5Cdo 265/2009). Všeobecnou podmienkou uplatnenia ochrany je,

že ide o závažnejší zásah do psychickej a morálnej integrity osobnosti, ktorý je objektívne spôsobilý fyzickej osobe privodiť ujmu na jednotlivých stránkach osobnosti. Návrh na poskytnutie primeraného zadosťučinenia sleduje priznanie satisfakcie občanovi, ktorého osobnostné právo bolo porušené, a to so zreteľom na to, že zásah zvyčajne nemožno odčiniť obnovením pôvodného stavu, pričom podmienkou priznania materiálnej satisfakcie je nemajetková ujma. Primeranosť zadosťučinenia závisí od okolností, za ktorých došlo k neoprávnenému zásahu a spočíva v morálnom plnení; pokiaľ morálne zadosťučinenie nie je postačujúce, je právo na peňažnú satisfakciu. Výšku peňažného zadosťučinenia súd určuje na základe voľnej úvahy, ktorá však nemôže byť svojvoľou - zákon ustanovuje súdu povinnosť prihliadnúť pritom na dve hľadiská, a to tak na závažnosť vzniknutej ujmy, ako aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Určenie výšky peňažnej satisfakcie má byť s ohľadom na okolnosti konkrétneho prípadu v súlade s požiadavkami spravodlivosti.

16. Súd prvej inštancie sa zaoberal aj námietkou žalovaného 2/ ohľadom jeho pasívnej legitímácie, odvodzovanej žalobcami z existencie povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, že nakoľko ide o povinné zmluvné poistenie jeho rozsah je stanovený zákonom, konkrétne § 4 zák. č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, poistený má právo aby poisťovateľ za neho nahradil škodu na zdraví a náklady pri usmrtení, a náklady škodu vzniknutú poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou, pričom náhrada nemajetkovej ujmy, ale nároky vyplývajúce z práva na ochranu osobnosti nie sú totožné s náhradou škody na zdraví. Žalovaný 2/ poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR č.k. 4Cdo 168/2009 zo dňa 20.4.2011, podľa ktorého (okrem iného) odlišnosť nemajetkovej ujmy podľa § 13 Občianskeho zákonníka od škody podľa § 420 a nasl. OZ potvrdzuje aj znenie ustanovenia § 16 Obč. zák., podľa ktorého: "Kto neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti spôsobí škodu, zodpovedá za ňu podľa ustanovení tohto zákona o zodpovednosti za škodu", t.j. nárok na náhradu škody a právo na ochranu osobnosti a z neho plynúce nároky sú samostatnými právnymi inštitútmi, upravenými na rôznych miestach Obč. zák. Štát určil v zákone č. 381/2001 Z.z. rozsah poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.

17. Súd prvej inštancie konštatoval, že otázka pasívnej legitímácie poisťovne v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 a nasl. OZ za zásah do osobnostných práv pozostalých spôsobených usmrtením blízkej osoby pri dopravnej nehode a jej krytia z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v zmysle zák. č. 381/2001 Z.z. už bola v rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu SR riešená (rozsudok 3Cdo/301/2012 z 31.03.2016), v zmysle ktorého plnenie z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla sa nevzťahuje na nárok žalobkyne na náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúcej z §1 3 ods. 2 OZ. Uviedol, že pri riešení tejto otázky odklonil od rozhodovacej praxe, pričom vychádzal z uznesenia Ústavného súdu SR zo dňa 17.08.2016 sp. zn. I. ÚS474/2016, kde v obdobnej veci bola sťažnosť poisťovne odmietnutá ako zjavne neopodstatnená. Ústavný súd v tomto rozhodnutí zaujal názor, že článok 3 ods. 1 Smernice Rady 72/166/EHS z 24.04.1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti čl. 1 ods. 1 a 2 druhej Smernice Rady 84/5/EHS z 30.12.1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel zmenenej a doplnenej Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11.5.2005 a čl. 1 prvý odsek tretej Smernice Rady 920/232/EHS zo 14.5.1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode ako aj náhradu na základe zodpovednosti poisťovne za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Vo svojom rozhodnutí sp. zn. III. ÚS/646/2012 uviedol, že aj vnútroštátne právo SR prostredníctvom konkrétnych ustanovení Občianskeho zákonníka (§ 11 a §13) umožňuje blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravných nehodách priznať náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá má byť krytá z povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Ústavný súd SR k danému záveru dospel s prihliadnutím na samotný účel povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a súčasne zohľadňujúc zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby vyvolaný prevádzkou motorového vozidla ako aj aplikujúc extenzívny pojem náhrada škody. Z uvedených dôvodov súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalovaný 2/ je pasívne legitímovaný v danej veci.

18. Po vykonaní dokazovania a po skutkovom a právnom posúdení veci dospel súd prvej inštancie k záveru, že návrh žalobcov je dôvodný čo do základu a výška priznanej nemajetkovej ujmy závisela od úvahy súdu. Pri rozhodovaní prihliadol na okolnosti, za ktorých došlo k dopravnej nehode, a to, že vinníkom nehody bol žalovaný 1/. Zdôraznil, že k vzniku občianskoprávných sankcií za nemajetkovú ujmu spôsobenú zásahom do osobnosti fyzickej osoby musí byť ako predpoklad zodpovednosti splnená podmienka existencie zásahu objektívne spôsobilého vyvolať nemajetkovú ujmu spočívajúcu buď v porušení alebo len v ohrození osobnosti fyzickej osoby v jej fyzickej a morálnej integrite a tento zásah musí byť neoprávnený, teda protiprávny. Musí ísť o zásah do osobnosti fyzickej osoby, ktorý je v rozpore s objektívnym právom. Ďalej musí byť zistená existencia príčinnej súvislosti medzi takýmto zásahom a neoprávnenosťou zásahu. Teda nenaplnenie ktoréhokoľvek z týchto predpokladov vylučuje možnosť nástupu sankcie.

19. Konštatoval, že pod pojem duševná útrapa môžeme zahrnúť aj psychickú bolesť. Psychická bolesť je možná duševná reakcia na zásah do práva človeka. Psychická bolesť môže mať rôzne podoby. Za zrejmé mal, že pri každom zásahu do prirodzeného práva človeka je treba skúmať, či k psychickej ujme skutočne došlo a či ujma má pôvod v konaní škodcu, teda či jednanie škodcu skutočne bolo takej povahy, že viedla k tvrdeným duševným útrapám. Zo zmyslu zákona a obsahu pojmu duševné útrapy vyplýva, že sa musí jednať o intenzívne mučivé pocity, teda psychický diskomfort, ktorý sa vymyká bežnému prežívaniu poškodeného. Súd je toho názoru, že je na mieste (po tom čo bol konštatovaný zásah zavineným konaním žalovaného 1/ do osobnostných práv žalobcov, do ich práva na súkromie a rodinný život) postup a použitie ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, nakoľko postup podľa ods. 1 tohto ustanovenia sa súdu nezdá postačujúci, resp. ani nie je dosť dobre možný vzhľadom na nezvratnosť situácie (smrť), nie je možné domáhať sa aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu osobnosti a aby sa odstránili následky týchto zásahov, t.j. v tomto konkrétnom prípade prichádza do úvahy náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorej výšku určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Vychádzal z tvrdení žalobcov, že v dôsledku dopravnej nehody zapríčinennej žalovaným 1/ došlo k zásahu do ich súkromia a ich rodinný život tým neodvratne utrpel, ťažko sa vyrovnávajú s faktom, že nebudú mať v ďalšom živote pri sebe dcéru a sestru, že utrpel ich emocionálny život, keď ich rodinné vzťahy boli nadštandardné a spôsobuje im to duševné útrapy. Tým, že žalovaný spôsobil dopravnú nehodu, pri ktorej došlo k úmrtiu dcéry a sestry došlo k zbúraní ich vzťahov a väzieb a tým aj k neoprávnenému zásahu do práva na súkromný a rodinný život pozostalých. Z výpovedí žalobcov vyplynulo, že pozostali veľmi ťažko znášajú a citovo spracúvajú to, že už nikdy sa dcéra a sestra domov nevráti a chýba vo všetkých oblastiach života dokonca tak, že žalobkyňa 2/ musela navštevovať psychiatra. Navyiac už nikdy nebudú spoločne absolvovať zážitky, ktoré vyplývajú z rodinného prostredia a života. Mal za to, že žalobcovia dostatočne preukázali rodinné a citové väzby s nebohrou ako aj to, že im veľmi chýba. Rodinu bolo možno považovať za stabilnú aj vzhľadom k tomu, že rodičia mali spolu dve deti a ich manželstvo trvalo viac ako 30 rokov a skončilo až smrťou žalobkyne 2/. Uviedol, že duševné útrapy je možné vyjadriť ako vnútorné mučivé pocity, ktoré môžu ale nemusia mať priamu väzbu na telesné zranenia (prežívaná trýzeň, strach a utrpenie, negatívne vnímaný stres, smútok, zármutok, zľaknutie, znepokojenie). Po zvážení všetkých skutočností dospel súd prvej inštancie k záveru, že je na mieste poskytnutie nemajetkovej ujmy vo výške tak, ako to požadujú žalobcovia. Pokiaľ žalovaný 1/ namietal, že žalobcovia svoje tvrdenia nijako nepreukázali, bol toho názoru, že žalobcovia boli vypočutí ako strany sporu a vzhľadom na charakter sporu a skutočnosť, že duševné útrapy a citové ujmy sú ťažko preukázateľné súdu, vzhľadom na následok dopravnej nehody a osoby žalobcov postačovala ich výpoveď ako dôkazný prostriedok. Navyiac akékoľvek iné, napríklad svedecké výpovede o tom ako prežívali smrť svojej blízkej by ešte viacej na nich pôsobilo trýznivo.

20. Pod pojem duševná útrapa môžeme zahrnúť aj psychickú bolesť. Psychická bolesť je možná duševná reakcia na zásah do práva človeka. Psychická bolesť môže mať rôzne podoby. Za zrejmé mal, že pri každom zásahu do prirodzeného práva človeka je treba skúmať, či k psychickej ujme skutočne došlo a či ujma má pôvod v konaní škodcu, teda či jednanie škodcu skutočne bolo takej povahy, že viedla k tvrdeným duševným útrapám. Zo zmyslu zákona a obsahu pojmu duševné útrapy vyplýva, že sa musí jednať o intenzívne mučivé pocity, teda psychický diskomfort, ktorý sa vymyká bežnému prežívaniu poškodeného. Súd je toho názoru, že je na mieste (po tom čo bol konštatovaný zásah zavineným konaním žalovaného 1/ do osobnostných práv žalobcov, do ich práva na súkromie a rodinný život) postup a použitie ustanovenia §13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, nakoľko postup podľa

ods. 1 tohto ustanovenia sa súdu nezdá postačujúci, resp. ani nie je dosť dobre možný vzhľadom na nezvratnosť situácie (smrť), nie je možné domáhať sa aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu osobnosti a aby sa odstránili následky týchto zásahov, t.j. v tomto konkrétnom prípade prichádza do úvahy náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorej výšku určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Súd pri zohľadnení všetkých skutkových okolností a kritérií v danej veci dospel k názoru, že návrhu je potrebné vyhovieť. Pri rozhodovaní o žalobe súd zohľadnil aj tú skutočnosť, že žalovaný 1/ sa žalobcom doteraz neospravedlnil a nevyjadril nad svojím konaním ozajstnú ľútosť. List s ospravedlnením, ktorý mal byť doručený žalobcom im podľa ich tvrdenia doručený nebol a žalovaný 1/ existenciu takéhoto ospravedľujúceho listu nijako nepreukázal. Žalobcovia sa však ospravedlnenia v tomto konaní nedomáhali. Žiadna peňažná náhrada nemôže nahradiť ľudský život a rodinnú pohodu, avšak môže následky straty a následky neoprávneného zásahu do práv na ochranu osobnosti žalobcov čiastočne zmierniť a to formou zadosťučinenia. V danej veci súd považoval, aj s ohľadom na okolnosti prípadu ako aj s ohľadom na ekonomickú situáciu v našej krajine, sumu 20.000 Eur pre rodiča a sumu 10.000 Eur pre sestru ako náhradu nemajetkovej ujmy za primeranú, keď na túto sumu žalovaných 1/, 2/ zaviazal zaplatiť každému zo žalobcov spoločne a nerozdielne a žalobe v plnom rozsahu vyhovel. Vychádzajúc aj z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky, podľa ktorej všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam (III. ÚS 209/04) sa súd prvej inštancie všetkými námietkami strán sporu nezaoberal.

21. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 CSP a žalobcom 1/ a 2/ 3/, úspešným v konaní, priznal nárok na náhradu trov konania v plnej výške.

22. Proti tomuto rozsudku podali v zákonnej lehote prostredníctvom svojich právnych zástupcov odvolanie žalovaní 1/ a 2/.

23. Žalovaný 1/ žiadal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Dôvodil tým, že v konaní uplatnil prostriedky procesnej obrany, žalobcom ako pozostalým po poškodenej sa ospravedlnil a navrhol im aj peňažnú kompenzáciu v čase, kedy si to mohol ešte dovoliť a mal úspory, avšak títo sa k jeho návrhu nevyjadrili, pričom v súčasnosti už nemá prostriedky na to, aby mohol žalobcom ako pozostalým poskytnúť peňažnú kompenzáciu. Vo vzťahu k rozsahu nemajetkovej ujmy žalobcov uviedol, že ich ujma je odôvodnená iba skutkovými tvrdeniami, ktoré však nemal preukázané žiadnymi dôkazmi. Nemajetkovú ujmu požadovanú žalobcami považoval za príliš vysokú. Vo vzťahu k maximálnej výške náhrady nemajetkovej ujmy navrhoval aplikovať ustanovenia zákona o odškodnení obetí poškodených násilnými trestnými činmi. Uviedol, že z hľadiska preukázania skutkového stavu veci bola medzi stranami sporu sporná len miera zásahu do práva na ochranu osobnosti žalobcov a z hľadiska právneho posúdenia veci ustálenia výšky primeraného zadosťučinenia pre žalobcov a ustálenie pasívnej vecnej legitímácie žalovaného 2/. Vo vzťahu k pasívnej vecnej legitímácii žalovaného 2/ sa v celom rozsahu stotožnil s právnou argumentáciou žalobcov, ako aj s odôvodnením napadnutého rozsudku v čase týkajúcej sa posúdenia tejto konkrétnej právnej otázky. Čo sa týka ustálenia primeranej výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, mal za to, že s touto otázkou sa súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku dostatočne nevysporiadal. Konštatoval, že jedným zo základných princípov civilného sporového konania je kontradiktórnosť konania a rovnosť sporových strán, ako aj zásada rovnosti zbraní. Ak sporová strana unesie bremeno tvrdenia, avšak na podporu svojich tvrdení nenavrhne žiadne dôkazy a zároveň jeho tvrdenia nie sú skutočnosťami, ktoré nie je potrebné preukazovať, je nevyhnutné podľa neho konštatovať neunesenie dôkazného bremena z jeho strany. V nadväznosti na prejednávanú vec bola medzi stranami sporu sporná miera zásahu do práva žalobcov na ochranu osobnosti, ktorá je úzko spätá s ich sociálnym a citovým vzťahom k poškodenej. Namietal, že súd pri určení výšky primeranej náhrady nemajetkovej ujmy nevychádzal z vykonaného dokazovania, ale iba zo skutkových tvrdení žalobcov, čím fakticky odbremenil žalobcov od ich procesnej povinnosti uniesť dôkazné bremeno a žalovaným tým znemožnil akokoľvek sa procesne brániť voči žalobcom. Poukázal na to, že Ústavný súd, ako aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorí vo svojej doterajšej rozhodovacej praxi poukázali na to, že nevyhnutnou súčasťou práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie, sú najmä princíp právnej istoty (I.ÚS 1/03), princíp nestrannosti a objektivity postupu konajúceho súdu (II.ÚS 143/02, II.ÚS 71/97) a princíp rovnosti zbraní (I.ÚS 269/05) a na výklad Európskeho súdu pre ľudské práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru, že v rámci princípu rovnosti zbraní sa vyžaduje, aby každej procesnej strane bola daná primeraná možnosť predniesť svoju záležitosť za podmienok, ktoré ju nestavajú do podstatne

nevýhodnejšej situácie, než v ktorej je jej žalovaný. Vytýkal súdu prvej inštancie, že bez akýchkoľvek dôkazov vychádzal zo skutkových tvrdení žalobcov bez potreby vykonávania akéhokoľvek dokazovania a ním určenú výšku náhrady nemajetkovej ujmy v napadnutom rozsudku neoprel o žiadne preukázanie skutočností odôvodňujúcich mieru zásahu do práva na ochranu osobnosti, ani okolnosti, za ktorých k zásahu došlo. Považoval napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v prvom jeho výroku za nedostatočne odôvodnený.

24. Žalovaný 2/ žiadal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie dôvodiac tým, že tento vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci tak v otázke jeho pasívnej legitímácie, ako aj v otázke možného a dovoleného súdneho „dotvárania“ práva extenzívnym výkladom vnútroštátnych zákonných ustanovení. Vytýkal súdu prvej inštancie, že sa vôbec nezaoberal a nevysporiadal s jeho relevantnou právnou argumentáciou, a to v otázke absencie priamej príčinnej súvislosti medzi dopravnou nehodou ako takou a zásahom do osobnostných práv žalobcov v kontexte zákona o povinnom zmluvnom poistení a jeho povinnosti takéto nároky plniť a rozsudok súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Bol toho názoru, že pokiaľ aj v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov nižších stupňov prekvapujúco nepanuje zhoda v otázke možnosti subsumovať pod pojem „škoda na zdraví“ v zmysle zákona o povinnom zmluvnom poistení aj náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 11 a nasl. Obč. zák., z hľadiska princípu právnej istoty je dôležité, aby najvyššia súdna inštancia pôsobila ako regulátor konfliktov judikatúry a aby uplatňovala mechanizmus, ktorý zjednotí rozdielne právne názory súdov a skutkovo rovnakých alebo podobných veciach. Poukázal na uznesenie NS SR z 5.12.2013 č.k. 3Cdo 18/2013 s tým, že výklad najvyššieho súdu, ktorý v ňom podal, nie je síce právne záväzný, fakticky má ale vysokú vecnú autoritu. I keď judikatúra nie je formálne záväzná ipso iure normatívnu silu má, a to tak vo vertikálnej línii (voči súdom nižších stupňov), ako aj v horizontálnej línii (medzi jednotlivými senátmi navzájom). Nemožno podľa neho prehliadať podstatný rozdiel medzi rozhodnutím nepublikovaným v Zbierke zákonov a rozhodnutím, ktoré bolo na podklade zákonom určenej procedúry navrhovania a schvaľovania osobitným orgánom najvyššieho súdu uverejnené v Zbierke. Poukázal tak na rozsudok NS SR z 26.9.2013 sp. zn. 3Cdo 176/2012, zverejnený v Zbierke stanovísk NS a súdov SR 9/2014 pod č. 127, t.j. R 127/2014. Mal za to, že platná právna úprava dôsledne rozlišuje medzi právom na ochranu osobnosti upraveným v § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka a právom na náhradu škody, právo na náhradu škody a právo na ochranu osobnosti fyzickej osoby podľa platnej právnej úpravy teda predstavujú dve celkom samostatné práva, ktoré sú podmienené rôznou sférou ochrany zabezpečenej Občianskym zákonníkom (rozhodnutie NS SR z 20. apríla 2011 sp. zn. 4Cdo 168/2009). Pokiaľ súd prvej inštancie rozhodnutia NS SR 3Cdo 176/2012 a 4Cdo 168/2009 (obe zverejnené), 4Cdo 139/2011 a 3Cdo 301/2012 bez ich podrobenia argumentačnej kritike ignoruje, a to s poukazom na motorové smernice EÚ, Rozsudok ESD a nemeritórne uznesenia ÚS, poukázal na rozhodovacu činnosť NS SR sp. zn. 3Cdo 301/2012, od ktorej sa súd prvej inštancie odklonil. V predmetnom rozsudku sa NS SR v celom rozsahu prihlásil k svojmu skoršiemu rozhodnutiu vo veci sp. zn. 4Cdo 168/2009 čo do otázky jeho pasívnej legitímácie, pričom vo vzťahu k rozsudku ESD okrem iného dôvodil, že „dovolací súd nevzhladol dôvod na odlišný výklad § 4 ods. 2 písm. a / zákona č. 381/2001 Z.z. ani po rozhodnutí SD rozsudkom sp. zn. C-22/12 vo veci V. Q. proti C. T. E. F. Q.. Preto ani nijakým spôsobom nespochybnil závery doterajšej judikatúry aplikujúcej vnútroštátne právo, v zmysle ktorej takúto náhradu nemajetkovej ujmy nespadá do povinného zmluvného poistenia. Rovnako bolo uvedené konštatované aj ďalším senátom NS SR v rozhodnutí sp. zn. 8Cdo 219/2016 zo dňa 15.5.2017, ktoré rozhodnutie bolo vydané po vydaní uznesenia ÚS sp. zn. I.ÚS 474/2016 zo dňa 17.8.2016. Uviedol, že v konečnom dôsledku Ústavný súd vo všeobecnosti nerozhoduje o hmotnoprávných nárokoch subjektov ako takých, ale o tom, či konaním súdov boli alebo neboli porušené ústavné práva sťažovateľov v tom ktorom konkrétnom prípade. Bol toho názoru, že v zmysle súčasnej platnej a účinnej úpravy rozsahu krytia zákonom o povinnom zmluvnom poistení, bez jeho akejkoľvek relevantnej novelizácie v rozhodnej časti od roku 2001, pri opakovanom konštatovaní NS SR o nemožnosti zahŕňať pod pojem škody na zdraví podľa § 4 ods. 2 písm. a/ zákona o povinnom zmluvnom poistení aj nemajetkovú ujmu podľa §11 od roku 2001 nedošlo k žiadnej zmene relevantnej vnútroštátnej právnej úpravy, nie je absolútne legitímny dôvod na zmenu výkladu príslušných zákonných ustanovení a ad hoc rozširovanie účelu zákona o povinnom zmluvnom poistení a jeho cieľov oproti tým, ktoré boli celkom jednoznačne a nesporne zamýšľané a stanovené samotným zákonodarcom. Žalovaný 2/ mal preto za to, že súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil jeho námietku ohľadom absencie priamej príčinnej súvislosti medzi dopravnou nehodou a zásahom do osobnostných práv žalobcov, kde túto považuje „len“ za sprostredkovanú a zakladajúcu výluk z povinnosti plniť za poisteného (žalovaného 1/) podľa § 5 ods. 1 písm. b/ zákona o povinnom zmluvnom poistení. K otázke príčinnej

súvislosti poukázal na rozsudok NS SR zo dňa 29.3.2007 sp. zn. 3Cdo 32/2007 a na rozsudok NS SR zo dňa 30.1.2007 sp. zn. 2Cdo 73/2006. Vzhľadom na skutočnosť, že poistnou udalosťou je dopravná nehoda a zásah do osobnostných práv žalobcov nastal sprostredkovane v dôsledku ich reakcie na následky tejto dopravnej nehody, neexistuje vo vzťahu k žalobcami uplatňovanej nemajetkovej ujme priama príčinná súvislosť s poistnou udalosťou ako takou zmysle zákona o povinnom zmluvnom poistení a úmyslom a cieľom zákonodarca podľa neho pri koncipovaní tohto zákona nebolo krytie nemajetkovej ujmy pozostalých a že rozsudok súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedol, že okolnosť, že rozsudok ESD zo dňa 10.12.2015 vo veci C-350/14 N. sa v merite veci zaoberal určovaním rozhodného práva, žiadnym spôsobom neobsahuje konštatovanie ESD v otázke ujmy pozostalých súvisiacej s úmrtím osoby pri dopravnej nehode, kde túto označuje ako „nepriame následky tejto nehody“, pričom škodu (priamu) predstavuje ujma na zdraví s následkom smrti dcéry pána N.. Ujma, ktorú utrpeli jej rodinní príslušníci, treba ako takú považovať za nepriame následky nehody. Aj v prípade teoretického akceptovania premisy, že pod škodu na zdraví je možné extenzívnym výkladom zahŕňať aj nemajetkovú ujmu pozostalých, je potom on ako poistiteľ priamo zo zákona o povinnom zmluvnom poistení de facto aj de iure oslobodený od povinnosti plniť za poisteného škodu (nemajetkovú ujmu), a to práve z dôvodu absencie priamej príčinnej súvislosti s poistnou udalosťou. Mal tiež za to, že napadnutý rozsudok je zaťažený vadou nepreskúmateľnosti a arbitrárnosti aj v časti priznania (výšky) nemajetkovej ujmy, ktorú súd prvej inštancie odôvodnil s poukazom jednak len na výpoveď žalobcov a ich duševné útrapy a súčasne s poukazom na zdôvodnenie, že akékoľvek svedecké výpovede o tom, ako prežívali smrť svojej blízkej osoby, by ešte viac na nich pôsobilo trýznivo. Poukázal na rozhodnutie ESĽP v prípade V. proti Slovenskej republike, ktorým bola sťažovateľke priznaná nemajetková ujma 25 000 Eur za to, že nekonaním štátnych orgánov bolo zasiahnuté do jej osobnostných práv usmrtením jej dvoch maloletých detí, pričom v danom prípade došlo k absolútnemu rozvráteniu rodinného života poškodenej, keďže boli usmrtené dve jej dcéry a žiadne iné deti nemá (rozsudok OS Prešov sp. zn. 11C 80/2014-104 zo dňa 18.2.2015).

25. Žalobcovia 1/ a 3/ vo svojom vyjadrení podanom prostredníctvom svojho právneho zástupcu k odvolaniu žalovaných 1/ a 2/ navrhli rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť a zaviazat žalovaných 1/ a 2/ na náhradu im trov odvolacieho konania. V celom, rozsahu sa stotožnili s právnou a skutkovou argumentáciou súdu prvej inštancie, ktorú považujú za správnu. Za dôvodnú považovali samotnú otázku oprávnenosti ich nároku v celom rozsahu a za preukázanú čo do dôvodu aj výšky. Uviedli, že v konaní bolo preukázané, že žalovaný 1/ viac než dvojnásobne prekročil rýchlosť (110 km/h v obci), k usmrteniu M. U. došlo na priechode pre chodcov, neprispôsobil techniku jazdy skutočnosti, že v kritickom úseku sa nachádza prechod pre chodcov aj zásuvka MHD, žalovaný vo vzťahu k žalobcom neadresoval žiadne ospravedlnenie, nie to ešte finančné odškodnenie ak účelovo vo svojej výpovedi zo dňa 27.3.2017 uvádzal a ako to opakovane uvádza aj v odvolaní, len 11 dní po usmrtení nebohej M. U. opätovne prekročil rýchlosť a bola mu uložená bloková pokuta vo výške 40 Eur pre porušenie ustanovenia o rýchlosti jazdy. K argumentácii žalovaných ohľadom neprimeranosti výšky nemajetkovej ujmy priznanej im súdom prvej inštancie poukázal na odôvodnenie rozsudku Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 4Co 658/2014 zo dňa 21.5.2015 týkajúcej sa výšky nemajetkovej ujmy. Požiadavku žalovaného na prihládanie na sumy, ktoré sú priznávané obetiam násilných trestných činov, nie je podľa nich možné považovať za určenie hranice, ktorej prekročenie je vylúčené ale ani za smerodajné pri určovaní nároku v zmysle tejto žaloby, analogické aplikovanie zákona č. 215/2006 Z.z. nevyžaduje ani relevantná judikatúra. Poukázal na uznesenia ÚS SR III.ÚS 666/2016-36 z 11.10.2016, III.ÚS 645/2015-30 z 16.12.2015. Mali za nepochybné, že priznaná výška nemajetkovej ujmy musí byť primeraná závažnosti vzniknutej ujme a musí zohľadňovať okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo tak na strane toho, do chránených práv koho bolo zasiahnuté, ako aj na strane toho, kto do týchto práv zasiahol. Určenie výšky uplatneného nároku sa preto podľa nich nemôže odvíjať od limitov zadaných v zákone č. 215/2006 Z.z. Boli toho názoru, že súd prvej inštancie sa s námietkami žalovaného 2/ opätovne uvádzanými ním v odvolaní dostatočne vysporiadal vo svojom rozhodnutí. K otázke pasívnej vecnej legitímácie uviedli, že táto už bola vyriešená vo viacerých rozhodnutiach ÚS SR, naposledy v rozhodnutí III.ÚS 666/2016-36 z 11.10.2016, kde tento uviedol: „Ak teda slovenský zákonodarca do zákonného pojmu „škoda“ použitého v zákone o povinnom zmluvnom poistení, ... nezahrnul aj nemajetkovú ujmu a jej poistné krytie, dostáva sa vzhľadom na závažný výklad zodpovedajúcich smerníc -do rozporu so zámerom tvorcu únijnej právnej regulácie identifikovaným Súdnym dvorom. Všeobecné súdy konajúce v sťažovateľovej veci boli preto povinné skúmať možnosť implementácie eurokonformného výkladu prostredníctvom tzv. nepriameho účinku relevantnej únijnej regulácie. Súdnym dvorom požaduje od vnútroštátnych súdov, aby práve v prípade nesplnenia povinnosti riadnej transpozície smernice členským štátom vykladali ustanovenia

vnútroštátneho práva, „v čo najvyššej možnej miere tak, aby mohli byť použiteľné v súlade s cieľmi tejto smernice“ (napr. rozsudok z 13.7.2000 vo veci Z., C-456/98)“ Ústavný súd sa tu jednoznačne stotožnil s pasívnou legitímáciou žalovaného 2/. Vo vzťahu k argumentácii o príčinnej súvislosti opätovne poukázali na nimi podanú žalobu a na množstvo súdnych rozhodnutí, ktoré prítomnosť príčinnej súvislosti potvrdzujú a uplatnené nároky priznávajú. Rozhodnutia, na ktoré žalovaný 2/ poukazuje, označili za neaktuálne, ale aj od daného prípadu odlišné a naň neaplikovateľné. Poukázali tiež na ustálenú rozhodovaciu prax súdov, ktoré majú pasívnu legitímáciu žalovaného 2/ za danú, a to aj napriek jeho argumentácii, ktorá je totožná s argumentáciou v tomto konaní vrátane všetkých rozhodnutí najvyššieho súdu (sp. zn. 8Cdo 219/2016).

26. Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací (§ 34 CSP) viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP) a vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie, ktorý nepovažoval za potrebné doplniť ani zopakovať (§ 385 ods. 1 CSP) a vo veci rozhodol postupom podľa § 378 ods. 1 v spojení s § 219 ods. 3 CSP.

27. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, ktorého výsledky aj správne vyhodnotil tak po skutkovej ako aj právnej stránke, vec správne právne posúdil a svoje rozhodnutie aj náležite v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP odôvodnil a odvolací súd sa s jeho právnym názorom ako aj s odôvodnením rozhodnutia v celom rozsahu stotožnil (§ 387 ods. 2 CSP), preto sa vo svojom rozhodnutí zamerlal len na skonštatovanie správnosti napadnutého rozhodnutia a vysporiadanie s odvolacími námietkami žalovaných 1/ a 2/.

28. Občiansky zákonník v ustanovení § 11 Občianskeho zákonníka priznáva každej fyzickej osobe právo na ochranu osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy. Zákon nepodáva výpočet konkrétnych foriem zásahov, ktorými môžu byť dotknuté jej osobnostné práva, stanovuje ale znaky, za prítomnosti ktorých treba určité správanie považovať za zásah do osobnosti (objektívna spôsobilosť zásahu negatívne dopadnúť na osobnosť fyzickej osoby, neoprávnenosť zásahu a príčinná súvislosť medzi určitým konaním a porušením alebo ohrozením osobnostných práv). Mnohorakosti prejavov jednotlivých stránok a zložiek osobnosti fyzickej osoby zodpovedá aj široké spektrum možných zásahov do jednotlivých z týchto stránok a zložiek osobnosti.

29. Nemajetkovou ujmom v zmysle ustanovenia § 13 ods. 2 O.z. je taká ujma, ktorá sa premieta do psychickej sféry fyzickej osoby a do jej postavenia v spoločnosti. Pojem ujmy patrí k základným právam súkromného práva pričom rozlišujeme medzi ujmom materiálnou a imateriálnou. Imateriálna ujma vzniká v dôsledku neoprávneného zásahu do osobnostných práv porušením právnej povinnosti v inej než majetkovej sfére, pričom jej obsah nie je právnym poriadkom vymedzený. Keďže sa nepremieta do majetkovej sféry poškodeného, nie je možné ju presne vyjadriť v peniazoch. Peňažná čiastka ako satisfakcia tak nenahrádza vzniknutú nemajetkovú ujmu, ale ju určitým spôsobom len zmiernuje. Zmyslom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle ustanovenia § 13 ods. 2 Obč. zák. je dosiahnuť vyváženosť miery ujmy na hodnotách ľudskej dôstojnosti s konkrétnym finančným vyjadrením náhrady takej nemajetkovej ujmy a s prihliadnutím na všetky okolnosti konkrétneho prípadu optimálne, a tým účinne vyvážiť a zmierniť nepriaznivý následok neoprávneného zásahu a poskytnúť čo najúplnejšiu a najúčinnnejšiu občianskoprávnu ochranu osobnosti fyzickej osoby.

30. Súčasťou práva na ochranu osobnosti je i právo na súkromie a rodinný život. Právo na súkromie zahŕňa aj právo fyzickej osoby vytvoriť a udržiavať vzťahy s inými ľudskými bytosťami obzvlášť v citovej oblasti, aby fyzická osoba mohla rozvíjať vlastnú osobnosť. Smrť ako absolútna strata predstavuje sama o sebe závažný zásah do práva na ochranu osobnosti, pričom spôsobuje ťažké psychické rozpore. V prípade fungujúcej rodiny má za následok dlhotrvajúcu nemožnosť vyrovnáť sa so stratou blízkeho človeka. Protiprávne narušenie týchto vzťahov predstavuje neoprávnený zásah do práva na rodinný život fyzickej osoby. Najvyšší súd SR v rámci rozhodovacej praxe uplatňuje jednotný názor, podľa ktorého súčasťou práva na ochranu súkromia je aj rodinný život spočívajúci v udržiavaní a rozvíjaní vzájomných citových, morálnych a sociálnych väzieb medzi najbližšími osobami. Konanie, ktoré spôsobilo násilné pretrhnutie týchto väzieb stratou člena rodiny je neoprávneným zásahom do osobnostných práv pozostalých členov rodiny.

Predpokladom úspešného uplatnenia nároku na náhradu nemajetkovej ujmy je konštatovanie súdu, že došlo k neoprávnenému zásahu do práva na ochranu osobnosti žalobcu, konkrétne do opráva

na súkromie a rodinný život. Je pritom potrebné prihliadnuť nielen na závažnosť ujmy, ale aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Jer tiež potrebné poznať väzby žalobcu k osobe, ktorá následkom takéhoto protiprávneho konania zahynula. Závažnosť ujmy sa posudzuje najmä z hľadiska „odčiniteľnosť“ takéhoto zásahu. Takýmto činom dôjde k tak neodčiniteľnej ujme a deštrukcii rodinných a interpersonálnych vzťahov. Náhrada nemajetkovej ujmy nie je náhradou za život, ale slúži len na miernenie následkov vzniknutej ujmy, pričom pri stanovení jej výšky je smerodajných niekoľko faktorov. Je nepochybné, že žiadna suma priznaná súdom, nie je dostatočná vzhľadom na spôsobenú ujmu, ani na to, aby nahradila život človeka, tento inštitút nemajetkovej ujmy slúži len na zmiernenie vzniknutých následkov.

31. Pri dopravnej nehode dôvodí poškodení pri dopravnej nehode alebo pozostalí po obeti dopravnej nehody, nárok na náhradu nemajetkovej ujmy z dôvodu porušenia práva na súkromie a práva na rodinný život. Ide o osobnostné práva, do ktorých zásah umožňuje domáhať sa náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Je potrebné zdôrazniť, že vplyvom dopravnej nehody môže dôjsť k podstatným zásahom do osobnostných práv. Dochádza k psychicky traumatizujúcim zážitkom poškodených, ku ťaživému citovému vypätiu pozostalých.

32. Povinnosť poskytnúť nemajetkovú ujmu v peniazoch je prioritne subjektívne spätá s tým, kto sa neoprávneného zásahu do práva na súkromie a rodinný život dopustil. Neoprávneného zásahu sa dopúšťa vodič motorového vozidla, ktorý porušením pravidiel cestnej premávky zaviniť smrteľnú dopravnú nehodu. Bolo spornou otázkou, od koho môže poškodený žiadať náhradu nemajetkovej ujmy - či len od vinníka nehody, alebo je možné svoj nárok žiadať aj od poisťovne, v ktorej bolo vinníckove vozidlo povinne zmluvne poistené a súdna prax nebola jednotná. Najvyšší súd SR v jeho uznesení z 20. apríla 2011 sp. zn. 4Cdo 168/2009 neumožnil svojim výkladom zákona o povinnom zmluvnom poistení uplatňovať z PZP nárok na nemajetkovú ujmu, keď konštatoval: „Podľa súčasne platnej právnej úpravy možno teda nemajetkovú ujmu za zásah do osobnostných práv usmrtením blízkej osoby uplatňovať len mimo rámec inštitútu zodpovednosti za škodu, t.j. podľa § 11 a nasl. OZ.“. Nasledovalo však prelomové rozhodnutie Súdneho dvora EÚ C-22/12, ktorý uviedol, že ujma na zdraví, predstavuje akúkoľvek ujmu, ktorá bola spôsobená zásahom do osobnej integrity, čo zahŕňa tak fyzickú, ako aj psychickú traumu. Preto medzi škody, ktoré sa musia nahradit' v súlade s právom Únie, patrí aj nemajetková ujma, ktorej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v danom spore. Tento právny názor bol konštantne spochybňovaný poisťovňami poskytujúcimi PZP motorových vozidiel.

33. V kontexte neustálych názorových rozdielov o tom, či poisťovňa má z titulu povinného zmluvného poistenia nahrádzať aj náhradu nemajetkovej ujmy, zarezonoval rozsudok Najvyššieho súdu SR z 31. marca 2016 sp. zn. 3Cdo 301/2012, ktorý zadefinoval práve opačný právny názor ako bol dovtedy prevažne judikovaný (na podklade rozhodnutia SDEÚ vo veci Q.), kde v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že so zreteľom na uvedené zákonné ustanovenia nemožno dospieť k inému záveru, ako k tomu, že povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu je krytá výlučne škoda, nie nemajetková ujma za zásah do osobnostných práv poškodených osôb v zmysle § 13 Občianskeho zákonníka.

34. Dňa 11.10.2016 bolo prijaté prelomové uznesenie Ústavného súdu SR, sp. zn. ÚS 666/2016 ohľadne nemajetkovej ujmy vo vzťahu k povinnému zmluvnému poisteniu. Podľa predmetného uznesenia pojem „škoda“ použitý v zákone č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je ústavne konformným spôsobom interpretovateľný extenzívne tak, že zahŕňa aj nemajetkovú ujmu podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti, s cieľom maximálne možnej miery rešpektovania cieľov relevantnej úniovej regulácie. Povinné zmluvné poistenie vinníka dopravnej nehody má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízky osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode.

V tejto súvislosti Najvyšší súd SR v uznesení sp. zn. 6 MCdo 1/2016 zo dňa 31.7.2017 konštatoval, že škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového je aj náhrada nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv pozostalých obeť dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. Najvyšší súd SR skonštatoval, že v spore o náhradu nemajetkovej ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná.

V prospech pasívnej vecnej legitimácie poisťovne sa vyslovil aj Ústavný súd SR, ktorý uznesením zo dňa 11.10.2016, sp. zn. III. ÚS 666/2016 odmietol sťažnosť poisťovne, ktorá namietala porušenie jej základných práv a slobôd, najmä práva vlastníť majetok a práva na súdnu ochranu. Ústavný súd

konštatoval, že pri výklade významu slova „škoda“ je potrebné skúmať nielen úmysel slovenského zákonodarcu, ale dôležitým je aj skúmanie úmyslu únieového zákonodarcu. Ústavný súd zdôraznil povinnosť súdov uplatňovať v rozhodovacej praxi eurokonformný výklad zákonov. Ústavný súd sa stotožnil so súdmi nižšej inštancie, ktoré uplatnili extenzívny výklad pojmu „škoda“ tak, že do tohto pojmu subsumovali aj nemajetkovú ujmu za zásah do osobnostných práv pri dopravnej nehode.

35. Na zasadnutí občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR z 9.10.2018 bolo prijaté rozhodnutie s navrhovanou právnou vetou, že škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla a že v spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná. Toto rozhodnutie č. 61 bolo následne uverejnené v Zbierke stanovísk a rozhodnutí NS SR 8/2018.

Najvyšší súd SR v predmetnom judikáte riešil pasívnu vecnú legitimáciu poisťovne. Jasne a presvedčivo judikoval, že „škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná.“ Najvyšší súd SR vyslovil názor, že pojem škoda, ako ho používa zákon o povinnom zmluvnom poistení treba vykladať extenzívne tak, že tento zahŕňa aj nemajetkovú ujmu, ktorá patrí pozostalým obete dopravnej nehody a preto zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv žalobkyne musí byť predmetom poisťného krytia z povinného zmluvného poistenia.

V zmysle vyššie citovaného judikátu Najvyššieho súdu R 61/2018 preto bude na ochranu práv poškodených svedčiť pasívna vecná legitimácia aj poisťovniam, v ktorých majú škodcovia (vinníci dopravných nehôd, ktorými bolo neoprávnené zasiahnuté do osobnostných práv poškodených) uzatvorené povinné zmluvné poistenie. „Ak by mal platiť výklad pojmu škoda vychádzajúci z textu ZoPZP (gramatický výklad), resp. výklad vychádzajúci výlučne z ustanovení Obč. zák. o zodpovednosti za škodu, prinášalo by to značné majetkové riziko subjektov zodpovedajúcich za takúto nemajetkovú ujmu, ktoré by v individuálnych prípadoch mohlo viesť aj k ich bankrotu. Zároveň by to však mohlo znamenať aj neistotu pozostalých v tom smere, či im prisúdená náhrada bude aj skutočne poskytnutá, resp. riziko, že v prípadoch insolvenčie (platobnej neschopnosti) zodpovedného subjektu táto nebude vymožiteľná.“ Povinným na nahradenie nemajetkovej ujmy preto bude, okrem pôvodcu neoprávneného zásahu do osobnostných práv poškodených, aj poisťovňa, s ktorou mal tento vinník uzatvorené povinné zmluvné poistenie na vozidlo, ktorým bola dopravná nehoda spôsobená. V zmysle najnovšej judikatúry tak súdy začínajú vykladať pojem „škoda“ používaný v slovenskom právnom poriadku extenzívne, uplatňujúc eurokonformný výklad právnych predpisov. Pasívna vecná legitimácia v konaniach o náhradu nemajetkovej ujmy svedčí aj poisťovniam. Ak chce žalobca, ako subjekt, do ktorého osobnostných práv bolo dopravnou nehodou zasiahnuté, zvýšiť vymožiteľnosť svojej pohľadávky na nemajetkovú ujmu, má možnosť žalovať v konaní poisťovňu. Súd v takom prípade zaviazá na plnenie poisťovňu, ktorá v rámci povinného zmluvného poistenia poistila vozidlo, ktorým vinník dopravnej nehody nepriaznivo zasiahol do osobnostných práv žalobcu. Preto povinné zmluvné poistenie za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Tento záver nemôže spochybniť ani skutočnosť, že úprava týkajúca sa ochrany osobnosti je nezávislá od úpravy tzv. všeobecnej zodpovednosti za škodu. Námieta pasívnej vecnej legitimácie žalovaného 2/ tak nebola dôvodná.

36. Podľa § 13 ods. 3 Obč. zák. výšku náhrady podľa ods. 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. V tomto prípade je dôkazné bremeno na žalobcovi, teda na tom, kto sa domáha imateriálnej ujmy v peniazoch. V prípadoch, keď blízka osoba tragicky zahynie vinou, či nedbanlivostným konaním žalovaného, je pre žalobcu obtiažne, aj za možného psychického tlaku preukazovať, čo pre neho usmrtená osoba znamenala.

37. Za nesprávny vyhodnotil odvolací súd aj výklad žalovaných ohľadom výšky priznávanej nemajetkovej ujmy a odvolacie námietky žalovaných spočívajúce v tom, že žalobcovia nemali dostatočne preukázať následky spôsobenej im ujmy a že súd prvej inštancie bez akýchkoľvek dôkazov vychádzal zo skutkových tvrdení žalobcov bez potreby vykonávania akéhokoľvek dokazovania a ním určenú výšku náhrady nemajetkovej ujmy v napadnutom rozsudku neoprel o žiadne preukázanie skutočností

odôvodňujúcich mieru zásahu do práva na ochranu osobnosti, ani okolnosti, za ktorých k zásahu došlo, vyhodnotil za nedôvodné.

38. Posúdenie výšky nemateriálnej ujmy je závislé od úvahy súdu. Súd vo svojom rozhodnutí musí uviesť dôvody, pre ktoré bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v konkrétnej výške. Výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je určovaná základnými zákonnými kritériami, a to predovšetkým závažnosťou vzniknutej ujmy a okolnosťami, za ktorých k porušeniu práva došlo. Za závažnú ujmu treba považovať ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky považuje za ujmu značnú. Pritom však nie sú rozhodujúce jej subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko, teda to, či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase (v tej istej situácii) vnímala aj každá iná fyzická osoba. Kvantifikácia „odškodnenia“ nemajetkovej ujmy prirodzene neznamená bezhraničnú neobmedzenosť. Primárne je preto potrebné vychádzať z individuálnych okolností prípadu a stretu práv postihnutej osoby a osoby, ktorá spôsobila neoprávnený zásah.

39. Súd prvej inštancie vzhľadom na vyššie uvedené správne vyhodnotil závažnosť ujmy vzniknutej žalobcom 1/ a 3/ ako poškodeným následkom smrti dcéry žalobcu 1/ a sestry žalobkyne 3/ a ani odvolací súd nepovažoval za potrebné ujmu im spôsobenú ešte viac preukazovať. Je nepochybné, že došlo k tak neodčiniteľnej ujme a deštrukcii rodinných a interpersonálnych vzťahov, ktorú nemožno napraviť, dochádza k psychicky traumatizujúcim zážitkom poškodených, k ťaživému citovému vypätiu pozostalých, čo sú všeobecne známe skutočnosti, ktoré ani nie je potrebné preukazovať a bližšie rozvádzať. Tomuto bez ďalšieho zodpovedá aj výška nemajetkovej ujmy priznaná súdom prvej inštancie žalobcom 1/ a 3/, ktorej výške nemajetkovej ujmy im priznanej zodpovedá nimi preukázaná im vzniknutá ujma a odvolací súd sa s touto výškou nemajetkovej ujmy priznanej súdom prvej inštancie, zodpovedajúcej aj výške priznanej nemajetkovej ujmy v obdobných prípadoch, stotožnil.

40. Odvolací súd z vyššie uvedených dôvodov rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

41. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP a žalobcom 1/ a 3/, úspešným v odvolacom konaní, priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu 100%.

42. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).